

Část zemědělců zvažuje podporu pondělních protestů

23. 11. 2023

Tisková zpráva 23. 11. 2023 – Vysoké náklady na produkci, zejména na energie, nízké realizační ceny komodit, nejistota odbytu, škrty v dotačních podporách a nerovnost podmínek v rámci Evropské unie. To jsou nejpalčivější problémy, které prohlubují obavy zemědělců o budoucnost jejich živobytí i celého agrárního sektoru. Proto chovatelé a pěstitelé v mnoha regionech podle informací Agrární komory České republiky a Zemědělského svazu České republiky zvažují podporu protestních akcí, které ohlásila Českomoravská konfederace odborových svazů na pondělí 27. listopadu napříč celou zemí.

„Jako zaměstnavatelé citlivě vnímáme a chápeme v souvislosti s dlouhodobě vysokou inflací a stagnací hospodářství reálný propad mezd a dopad konsolidačního balíčku na zaměstnance. Zároveň však upozorňujeme na citelný dopad konsolidačního balíčku také na podnikatele, jako je nárůst daně z příjmu právnických osob, nárůst daně z nemovitých věcí, snižování podpor v zemědělství, nárůst administrativních nákladů nejen v personální a mzdové agendě, nárůst cen energií přes nárůst regulované složky elektrické energie a další faktory negativně se propisující do jejich hospodaření. V kombinaci s nejnižšími cenami rostlinných komodit od roku 1989 a v rámci hledání úspor současná situace bohužel nedává zemědělským podnikatelům prostor k navyšování mezd v sektoru. Zemědělství podnikatelé si přejí prosperující obor, ze kterého budou profitovat jejich zaměstnanci a v podobě kvalitních, bezpečných a cenově dostupných potravin celá společnost. Dosavadní kroky vlády jsou však v rozporu s tímto základním cílem a posláním, které by měla vláda sledovat a plnit,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

„Zemědělský svaz České republiky chápe důvody k vyjádření nespokojenosti ze strany odborů, zejména kvůli vysokým cenám energií a dopadům konsolidačního balíčku na produkční zemědělce. Podpoříme jakákoliv jednání, která povedou ke zmírnění dopadů vysokých cen energií a snížených podpor produkčním zemědělcům, vyrovnají postavení českých zemědělců na evropském trhu a zmírní vliv konsolidačního balíčku, včetně zvýšené daně z nemovitosti na zemědělskou půdu. Z tohoto pohledu sympatizujeme se snahou odborů vyjádřit nespokojenost a vyjadřujeme jim podporu. Nicméně jakožto svaz reprezentující zaměstnavatele nepodporujeme protesty formou stávk,“ sděluje předseda Zemědělského svazu České republiky Martin Pýcha.

Agrární komora České republiky a Zemědělský svaz České republiky současně zdůrazňují, že zapojení do protestů záleží na individuálním rozhodnutí každého zemědělce a obě instituce jakožto apolitické organizace nedávají svým členům žádné doporučení. Někteří zemědělci již avizovali, že vyvěsí transparenty na balíky slámy či zváží účast na demonstracích v částech výroby, kde je to možné. Zemědělskou prvovýrobu nelze zastavit ze dne na den jako provoz v továrně či omezení provozu škol. Hospodářská zvířata vyžadují celodenní péči po celý rok bez ohledu na víkend či svátek a obdobná je i situace v rostlinné výrobě dle vývoje vegetace.

Zemědělci čelí v posledních dvou letech enormnímu růstu produkčních nákladů, který leckdy neodpovídá vývoji výkupních cen a s nímž se potýká prakticky celý trh. Další vlnu zdražování však chystá stát prostřednictvím Energetického regulačního úřadu, který předpokládá zvýšení regulované složky ceny energií o desítky až stovky procent. Nákladová položka energie je naprosto zásadní pro chov monogastrů a veškerý zpracovatelský průmysl. Hrozí tak další omezování chovů, před kterým obě největší organizace sdružující zemědělce dlouhodobě varují a které se již začalo podle oficiálních statistik naplňovat. Ceny energií jsou klíčové i pro rostlinnou výrobu, a to zejména pro speciální plodiny pěstované ve sklenících, což se v zimních měsících nemusí nadále vyplatit a může dojít k dalšímu poklesu soběstačnosti Česka v produkci například rajčat, salátů či okurek.

Zemědělci rovněž musejí počítat s dalším snížením objemu národních dotací v příštím roce na úroveň 2,5 miliardy korun, proti čemuž se Agrární komora České republiky a Zemědělský svaz České republiky opakovaně vymezily. Vzhledem ke kritické situaci především v živočišné výrobě a speciální rostlinné výrobě by obě organizace očekávaly naopak navýšení nejméně na úroveň roku 2022, kdy se národní dotace pohybovaly na dvojnásobné úrovni kolem 5 miliard korun. Navíc zemědělci čekají již rok a půl na splnění slibu ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky, který avizoval podporu zaměstnanosti na venkově v podobě úlev na sociálním pojištění zaměstnanců. Podle Ministerstva zemědělství nyní probíhá notifikační proces Evropské komise s vyjasňováním a dopřesňováním rámce nastavení pravidel, ale prozatím s nejistým výsledkem.

Další snížení dotačních podpor pro české zemědělce vyplývá z konsolidačního balíčku, který představila vláda letos na jaře. Agrární komora České republiky společně se Zemědělským svazem České republiky rozumí nutnosti ozdravení veřejných financí, ale nesmí to být za cenu likvidace výrobců kvalitních českých potravin. Opakovaně upozorňovaly na rizika spojená se zvýšením úrovně zdanění zemědělské půdy, kde vláda přehodila odpovědnost na obce. Zároveň hrozí, že majitelé zemědělských pozemků budou promítat zvýšení daně do pachtovného, čímž opět přenesou plnění povinnosti na samotné pěstitele plodin či chovatele hospodářských zvířat, což jen zvýší jejich nejistotu.

Problematická bude také novela zákoníku práce, podle které dojde ke změně pravidel pro krátkodobé pracovní úvazky. To povede ke ztížení najímání například sezonních brigádníků a dále prohloubí problémy se sháněním pracovní síly v zemědělství. Bude to znamenat rovněž nárůst administrativní zátěže, kterou vláda původně slibovala snižovat.

O to více tedy budou zemědělci nuceni uvažovat o hledání úspor na straně nákladů, například omezováním zbytných výdajů, omezováním až likvidací ekonomicky ztrátových odvětví, přechodem na extenzivnější formy hospodaření, které jim sice sníží náklady, ale sníží také zisk a zároveň i daně a další odvody z něj. Firmy se tak z živých, produkčních a prosperujících subjektů, mohou přeměnit na nečinné, neinvestující, omezující počet zaměstnanců i celkové daně a odvody apod. Zpřísnění podmínek pro zemědělské hospodaření v České republice tak ve svém důsledku dále zhorší konkurenceschopnost tuzemských zemědělců a potravinářů v rámci evropského trhu, což povede k dalšímu snížení soběstačnosti Česka v produkci některých komodit a tím ohrožení potravinové bezpečnosti státu.

Kontakty pro média:

Agrární komora České republiky
tisková mluvčí Barbora Pánková
tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz
tel.: 721 306 431

za Zemědělský svaz České republiky – Native PR
Lidija Erlebachová, Senior Account Manager
lidija.erlebachova@nativepr.cz
tel.: 776 543 452

Agrární komora České republiky

Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhájí oprávněné zájmy svých členů už třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují více než 1,4 milionu hektarů zemědělské půdy. AK ČR má téměř tři tisíce členů, což zahrnuje kolem tisíce soukromě hospodařících rolníků, a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.

Zemědělský svaz České republiky

Je největší zaměstnavatelskou organizací v zemědělství. Členové ZS ČR hospodaří téměř na 1/3 užívané zemědělské půdy a zaměstnávají přes 42 % všech pracovníků v zemědělství. Svaz je člen Konfederace zaměstnavatelských podnikatelských svazů a zastupuje zemědělce v Radě hospodářské a sociální dohody (tripartitě). Svaz také zastupuje zemědělce a zemědělská družstva v evropské organizaci COPA/COGECA. Prostřednictvím svého členství v Družstevní Asociaci ČR se také podílí na činnosti Mezinárodního družstevního svazu v evropském regionu - Družstva Evropa.